

Hvem var Hirdsjef og hvem var Stabsjef i Rikshirden under den tyske okkupasjon i Norge.

Da krigen kom til Norge 9 april 1940 var kaptein Per Amund Kjørstad sjef for Hirden. Jeg mener å huske at han blev utnevnt ved årsskiftet 39 / 40 og at han fungerte til september 1940. Han bar sveitførers grad i dette tidsrom, men offesielt blev han først utnevnt til sveitfører 1 juni 1941.

Han blev i september 1940 avløst av oberst Sundlo. Sundlo fungerte bare i kort tid. Jeg kan ikke erindre at han nogen gang bar hirdens blå uniform. Jeg husker at han høsten 1940 ved et større møte i Klingenberg kino bar brunskjorte med armbind og skulderklaffer med en meget bred gullstripe.

Den faktiske leder av Hirden sommeren og høsten 1940 var Thorvald Thronsen. Han var løytnant i Ingeniørvåpnet og uteksaminert fra Krigsskolen i 1939. Han kom fra Eidanger og hadde deltatt i Hirden i Telemark fra 1934. Etter endt krigsinnsats kom han til Oslo sommeren 1940 og tok aktivt del i oppbyggingen av Hirden.

Fra 9 april og frem til oktober 1940 var hirden løst organisert og på grunn av stor tilstrømning av nye medlemmer blev Hirdens organisasjon og oppsetting ofte improvisert. Utnevning av førere - dette skulle skje ved utnevning av VQ - tok lang tid med den følge at mange hirdførere bar distingsjoner som de ikke hadde formell rett til å bære.

Inntil begynnelsen av oktober hadde hirden kontor i Rådhusgaten 17. På dette kontor hadde Thorvald Thronsen sin faste arbeidsplass, men han delte også kontor med Orvar Sæther. Sæthers kommando var delevis at han var sjef for Oslohirden - delevis hadde han en stabsjefs funksjon.

I begynnelsen av oktober 1940 fikk Hirden overta den gamle Krigsskolebygningen i Tollbugaten 10 i Oslo. Fra det tidspunkt blir det fart i oppbyggingen av Hirdstaben og med det den endelige organisering av Hirden.

Det var Thorvald Thronsen som ledet arbeidet. Han bygget ut Hirdstaben ved hjelp av flere av sine offiserskollegaer.

Oberst Sundlo deltok ikke i dette arbeide. Han blev bare borte uten at vi ble orientert om nogen fra-beordring. Det er en kjennsgjerning at Sundlo alderi blev utnevnt til nogen grad i Hirden. Hans navn eksisterer ikke i " Rangeringslisten over utnevnte Hirdførere."

V.Q. overtok etter at Sundlo hadde trukket seg tilbake som Hirdsjef og det blev ikke utnevnt Hirdsjef før i januar 1942 . Da blev Kaptein Oliver Møystad utnevnt til Regimentfører i Rikshirden og beordret som Hirdsjef. Thorvald Thronsen hadde fungert som stabsjef i Rikshirden siden sommeren 1940 , men han blev først 20.12. 1940 utnevnt til Nestregimentfører i Rikshirden og beordret som STABSJEF I Hirdstaben fra samme dato.

I slutten av januar 1941 melte Thorvald Thronsen seg til Regiment Nordland - han fikk permisjon fra sin stilling som stabsjef og var i krigstjeneste til januar 1942. Under hans fravær var Orvar Sæther stabsjef i Hirdstaben. Han hadde da grad av Nestregimentsfører.

Thorvald Thronsen kom tilbake i begynnelsen av januar 42 og overtok igjen stillingen som Stabsjef. Orvar Sæther blev frabeodret og blev leder av Lærersambandet. Umiddelbart etter Thorvald Thronsens tilbakekomst blev som tidligere nevnt Oliver Møystad utnevnt til Hirdsjef. Selv om han hadde kontor i Hirdstaben var det meget skjelden at han var i Oslo. Han bodde på sin gård og møtte i Oslo når hans nærvar var ønsket.

Han var en meget frittalende mann og ingen tyskebeundrer.

I mitten av 1944 blev Hirden igjen omorganisert.

3 Hirdregimenter blev underlagt en Hirdfordeling.

I forbindelse med omorganiseringen blev Oliver Møystad frabeodret og i hans sted blev sjefen for Statspoliet Karl Martinsen utnevnt til Hirdsjef.

Thorvald Thronsen blev utnevnt til Regimentfører og beordret som sjef for 1. Hirdfordeling.

Rittmester Arthur Quist blev utnevnt til nestregimentsfører og beordret som sjef for 2 Hirdfordeling mens oberst Erling Søvik i Statspoliet også blev nestregimentsfører og sjef for 3. Hirdfordeling.

Regimentsfører Orvar Sæther blev fra omtrent samme tidsrom igjen beodret som stabsjef i Hirdstaben. En stilling han hadde inntil kapitulasjonen i mai 1945. Som kjent blev Hirdsjef Karl Martinsen likvidert av Milorg i februar 1945.

Jeg er ikke sikker på om Oberst Erling Søvik som etter mordet på Karl Martinsen overtok ledelsen av Statspoletiet også blev utnevnt til Hirdsjef. Jeg mener at han ikke ble det.

Dette er i korte trekk den kronologiske rekkefølge av Hirdens øverste sjefer i tiden 1940 til 1945. Ønskes ytterligere informasjon om Hirdens Førerkorps viser jeg til fotokopi av " Rangeringsliste for Hirdførere " pr. 1. januar 1943. Det blev utarbeidet ytterligere en rangeringsliste i slutten av 1944, men den har jeg ikke i min besittelse.

Disse data er nedtegnet av undertegnede som tjenestegjorde i Hirten under hele okkupasjonen - først som fører i H.R.7 - siden som Intendant i Hirdstaben fra 1942 til mai 1944 og siden som intendant i 3 Hirdfordeling inntil mai 1945. Ved krigens slutt var jeg utnevnt sveitfører.

Oslo, den 12. januar 1992.

